

كۆمەنە چىرۆك

گۆلى رەش

شىرزاد حەسەن

چاپى سېيەم

بەھارى (2005)

www.dengekan.com

www.dengekan.com

ناوى كتيپ: گولى رەش

نووسىنى: شىرزاد خەسەن

بابەت: كۆمەتە چىرۈك

يېتچىن: كەمال خەيدونھادى

وېنەى بەرگ: مېلىزا جاكوبى

دىزايىنى بەرگ:

چاپى: سىيەم

تىراژ: (1000) دانە

سال: زىستانى (2005)

چاپ: چاپمەنى و ئۇفسىتى تېشك

لەسەر ئەركى: نووسەرو ئۇفسىتى تېشك

ژمارەى سپاردن:

پيشكه شه به :

« كه ژال و روى دايم »

www.dengkan.com

"ئەگەر نان ھەبى.. ئەو دەبى بۇ ھەمووان بى، ئەگەر نەشىبى..
پيويستە ھەر ھەمووان برسى بىن و.. تىبكوۋشن نان وەدەست يىت،
ئەگەر ئاسايش و خوشبەختى ھەبى.. ئەو دەبى بۇ ھەمووان يىت..
ئەگەر نا.. ئەو بۇ ھىچ كەس نايىت."

(سەمەدى بەھرەنگى)

چىروكنووسى ئىرانى

www.dengekan.com

گۆلى رەش

+ ھېرۇ ھەبوويت..

• بۇ دابەش بوويت..!؟

- ھېرۇ ون بوويت.

• تەواو.. نەمايت و.. نيت..

دە دەى ئەو پەنچەرەيە بکەرەوہ.. گۆلە مۆرەکانى ناو ھەردوو ئىنجانەكە
ئاو بدە، خەمى منيش، ترسى جودايى برەوینەوہ، لەسەر ئەم بانە نيمچە
تەپپوہدا وشك بووم، چاوەروانى و تاسەى رووہ جوانەكەت پەکیان خستووم،
دە وەرە نیو بالكۆنەكەو سەرى خوارکەوہ.. وەك خۆرى ھاوینی ئیمپۇ ئیوارە
دەرکەوہو ئیتىر ون بەو مەيەرەوہ، تامەزرۆتەم ھېرۇ خان.. ھېرۇ گیان..
لەيادچوونەوہى تۆ قورسە.. قورسە وەك مەرگ، بۆشايیەكە بەقەد بۆشايى
نیوان ئەستېرەکان.. خەمیکە بەقەد ھەندرین و ھەلگوردو پیرەمەگروون..
چیم لیدەكەى..؟ چیم پیدەكەى.. بۆ كى جیم دیلى..؟ تۆ فریم بدەى..
كەسى نابى منى چلكن و خۆشى نەدیده ھەلگىریتەوہ.. تەنھا خۆت منى تال و
ترشت تام دەکرد، ھیندەى بالای تۆ خۆر ماوییەتى ئاوابى.. خۆم بۆ نەگىراو
ھاتمە سەربانەكە، حەزت سەرشیتى کردووم و خەرىكە منى برسى و ترسنۆك
دیوارى شەرم برمیئەم..

په نجه ره که بکه ره وه.. سه ری خوار که وه و پروانه سه ربانه بی نازه که ی
ئی مه.. له هه موو لایه که وه گیای زهردو سیس و وشکه وه بوو.. پووش و په لاشه و
(با) دهیبا و دهیپنی.. هاتوووم چاوه کانم به سه ر ئه و تاق و په نجه ره و
داروبه ردو.. ههردوو ئینجانه که ی سه ر بالکونه که وه رواون.. ده توش که ره م
که و په نجه ره که بکه ره وه.. ههفته یه که ئه م په نجه ره که وه ره یهت داخستوو،
ههفته یه که په رده کانیشی دادراونه ته وه، توراویت و نایه یته نیو بالکونه که،
وهک جاری جاران کورسییه که دانانییت و بهرام بهری ههردوو ئینجانه که
دابنیشیت.. ئای که ئه وسا به خته وهر بووم، هه موو روژیک دوو سی جار به و
رووخساره شیرینهت مهست ده بووم.. که تو گوئه مؤرهکانی نیو ههردوو
ئینجانه کهت ئا و دها.. وام ههست ده کرد دلی من یه کیکه له و گوئه مؤرانه و
تو تیر ئاوی ده که ی.. خوزیا چیرؤکنووس ده بووم.. ئه وسا ده تدی چ
چیرؤکیکی جوان و غه مگینی ئه م ئه وینه م دهنووسییه وه.. چیرؤکی ئه و گوئه
سیس و ژاکاوانه، تۆران و دووریت، تاسه و سووتان و شه ونخوونی ههفته یه که م،
خه م و ژان و هه ژمه تی ته نیایی، برینی جودایی، ماته مینی، بی زاری و
مهستییه کی تال.. گریان و شتی تر.. هه زیشم ده کرد چیرؤکه که م هه ر به
ناوی ئه و گوئه مؤره بووایه.. وه لی ئه وه تانی ناوی ئه و گوئه مؤره ش
نازانم... مادونیا، پاتونیا، دالیا، مینا، مانولیا.. خو ئه من هیچیان له یه کدی
جوی ناکه مه وه، هه ر دووربه دووری ده یانینم و.. بۆنیان ده که م.. هه ر ده لئی
هه ژمهت و هه سره تی هه زی تون، وهک ماچهکانی نیو دونیای ره شی خه یالم
شیرین و گه لی زۆرن.. به قه د ئافره تی شهنگ و شوخ به م دونیایه دا بلا و
بوونه ته وه، که چی من ناوی زۆر که میان ده زانم.. بمبوره هیرو.. گوناھی منی
تیدا نییه.. من ته نها ئاشنای گوئه ته مه ن کورتهکانی ژاله ی سه ر شوسته کانم..
ورده گوئی مورته که کان و هیچی تر.. منیش وهک خه لکی دیکه هه زم ده کرد

ناۋى ھەممۇ گۈلۈ مەلۈ گىياۋ درەختىكى ئەم ۋىلاتە بزانم.. بەلام كەى لەتاۋ ئازارۈ خەمۈ دەردى خۆمۈ خەلكى دەپرژىمە سەر ناۋى گۈلۈ مەل، ھۆ گەلى زۆرن.. باخچەكانىش ۋىران كرانۈ بوون بە شۆستەۈ شەقام، كران بە دەزگاۈ بالەخانە، ئوتىلى دە نھۆمۈ بىست نھۆم، تىك درانۈ ۋىران كران.. ۋەك ئەۈ دلە كەلاۋەى من بوون بە خاكۈ خۆلى ژىر پىي رىبواران، شارستانىيەتەكە ھاتۈ ھەممۇ شتىكى كرد بە خشتۈ بەردۈ كۆنكرىت.. دلئىكى بەردىن كەى بۇ گۈرانى عىشقۈ ئەۋىن تىلاۋتەۋە..؟ كەى بە چىرۆكى برسىيەتىۈ نەھامەتى داخۇرپاۋە..؟ ھەۋشەكەشمان ئەۋەندە بچكۆلەيە جىيى دوو گۆلەباخى لىئابىتەۋە، تەنھا يەك بىنەمىۋى تىدايەۈ ئەۋىشان زپە.. پايىزان گەلا زەردەكانى ۋەك فرمىسكى تەنىيىۈ غۇربەتىم دادەبارىن.. رەشەباش دەيانباۈ دەيانھىن، ھەممۇ درەختىك.. ھەممۇ گۆلەباخىك لە ھەۋشەى لاتۈ ھەزاران زپەۈ ھىچ ناكرى، دوو كۆلانەيەۈ بەس، ژمارەيەكى زۆر لە منالى سەرگەۈ بىكە، ھىچ نەزانۈ نەخۆشۈ برسىۈ دەم بەھاۋار، تىۋ جۋىن باران، زستانان ھەۋشەكە دەبى بە قورۈ لىتە، ھاۋىنانىش خۆلەپۆكەۈ ھىچى تر، چۆن كەۋتۈۋىنەتە نىۋ ئەم گەرەكە خاۋىنەى خاۋپىداۋەكان..؟ نىۋ ئەم ھەممۇ كۆشكە رەنگاۋرەنگانە..؟ برادەرە دەۋلەمەندەكانى گەرەك زوۈ زوۈ پىم دەلئىن:

((كەى ئەم تەۋىلەيە تىك دەدەن..؟))

مپ دەبمۈ قسەكەى ئەۋان لە دلەم كار دەكا، دەمكوزى، چارم نىيە، ۋەلامى پرسىيارەكەى ئەۋان گۆرانىكى گەرەى گەرەكە، بە تەقاۋىتىيەكەى پىرەباۋك ھىچمان بۇ ناكرى، كەس تىمان ناگا، ناخر نىمانە.. ھەقتانە تىي نەگەن، لە منالىيەۋە ((نىيە))تان نەبىستۈۋە.. ھىرۆ گىان.. من ھەر ئەۋەندەى چلە گىايەك بووم كە گۆيم بە ((نىيە)) زىنگايەۋە.. قەتىش بىرم ناچىتەۋە.. بىرمە

دەموت: عانە..؟ دەیانوت: نىيە.. پىلاو..؟ نىيە.. كراس..؟ نىيە..
بوو كەشوشە..؟ نىيە.. پاسكىل..؟ نىيە.. ئاگردان..؟ نىيە.. گول..؟ نىيە..
گريان..؟ ھەيە.. خەم و دەردو ژان..؟ ھەن.. نەك ھەر ئەوسا.. گەر ئىستاش
ھاوینان نەچمە مەيدانى قوركارى.. دەبى زستان خەون بە ئاگردانىكەوہ
بىنين.. قەلەم و كاغەزىكم بە دەستەوہیەو ھىچم بۆ نانووسرى، دووریت
ئىفلىجى كرووم، ھەتا لە نەخۆشى ئەم حەزەت ساغ دەبمەوہ عومرىكى
دەوى، ھونەرمەندىكى كارامەو دەستەنگىنىش نىم تا بتوانم رەسمى گولە
مۆرە مردووكانى نىو ھەردو ئىنجانەكە بكەم، ئالۆزم و مىشكەم گەلى
جەنجالە.. بەلام چاك دەزانم دەولەمەندەكانى شار، ئاغاو كوئىخا دەرگراوہكان،
قۇنتەراتچى و بازركانە ھەرەقەبەكان، ئەوانەى دىنارىك دەكەن بە دەو.. دەش
بە سەد.. ئەوانە ناهىلن و نەيانھىشت و لەمەودواش ناهىلن من ناوى ئەو گولە
مۆرە بزەنم، ھەموويان دزى.. لە باخچەو بە چواردەورى چىمەنەكانىان
چاندوويانە.. شاردوويانەتەوہ، ئەوان گولى مۆرو سوورو زەردو سپى.. گولى
بۇنخۆش و بى بۇنىش دەشارنەوہ، تەنھا لە باخى شاردا دەتوانم گولىكى زۆر
بىنىم و بى ئەوہى بوپرم لە ناويان بپرسم.. ئاخىر ئىمە بۆ خەستەخانەو
چىشتخانەو خانووى چۆل و مالى سۆزانىيەك و ئاودەستى مزگەوتىك.. بگرە
بۆ ماكياج و دەرىپى و پىلاویش لە يەكدى دەپرسىن.. بەلام ھەرگىز لە ناوى
گولىك ناپرسىن، ماوہىەكە لەوئىش گوليان نەھىشت، چما مائە چەتوونەكان
دەھىلن خونچەيەك بى بە گول..؟ چما دەھىلن ھىلكەيەك بىروكى؟
ماوہىەكە دەروازەى باخى شارىش قفللىكى گەورەى پىوہىە.. تەنھا گولىك لە
نزيكەوہ دىبىتم، گولى ئاوا جوان، ئەو گولە مۆرو ناسكانەى بەر
پەنجەرەكەتە.. وا شىرىن و جوان بەسەر شوورەى بالكۇنەكەدا شۆرپوونەتەوہ،
ھەموو رۆژىك لە سەربانەكەى خۇمانەوہ نوپرم بۆ تۆو ئەو دوو ئىنجانەيە

دەكردو ئىنجا دەچومە خوارى، حەزم دەكرد ھەموو دونيا ئەو گۈلە مۇرو
خۆشەويستەى تۆ بېروينى، نازانم ئاخۇ گۈلەكانت ئەوئەندە خۆشەويست يان
بۇ ديدەنى من عەودال بوويت و چەندەھا جار بەسەريانت دەكردەوہ..؟ ھەر
كاميان بى..؟ من دلەم بە تۆو بەو گۈلە مۇرانە دەكرايەوہ، كە شنەبايەك
ھەلیدەكردو دەيدا لە رووم.. بۇنىكى خۆشى ئەو گۈلانەى بۇ دەھىنام.. دەيدا
لە كەللەمو دەيتاساندم و مەستى ئەو حەزەى دەكردم، وام ھەست دەكرد بۇنى
قژو سەرو مى تۆيە.. بۇنى سينە و بەرۇكى ساوات.. ئاى كە سەرمەستى ئەو
رۇزانەم..!

دە دەى ئەو پەنجەريە بكەرەوہ.. ئەمن مردم.. گۈلەكان ئاو دە، سىس
بوون و ھەلۈەرين.. مەيانكۆژە.. ئاى كە دلئەنگەم و ھىچم بۇ ناكرى، تۇرانى تۆ
پەكى خستووم، ئەم پەنجەريە بكەرەوہ، پەردەكەش لادە، لەم گەرەكە ئال و
والايە و لە نيو ئەم ھەموو خانەدان و پياوماقولانە چەندە غەريب و پەرپووت
ديارين، ھەمووتان بە مۇنى سەيرى من و پىرەباوك و دايكەم دەكەن، لە براو
خوشكە وردیلەكانم دەخوړنەوہ، تەنھا تۆ بوويت بە رووى ئیمە پیدەكەنیت و
بە نەھامەتیمان دلئەنگ بوويت، ورت پیدەبەخشىم، ئاگردانى پىر
خۆلەمیشى ھەناومت بە خەندەيەك گەرم دەكردەوہ، كە لیشم نزيك
دەبوويتەوہ خوینىكى گەرمتر لە دەمارەكانما كەفى دەكرد، شەوانیش..
شەوانى ھاوين كە لە سەربانە تەپيوەكەى خۆمان رادەكشام و تۆم لەوبەرەوہ
دەدى.. وەك فریشتەيەكى چكۆلانە ناو بالكۆنەكەت جى نەدەھىشت و
لەوېوہرا خشەى كراسەكەتم دەبيست و ختووكەو لەرزىكى خۆش و بەتام
ھەموو گيانمى دەتەنى و خەنى دەبووم، وامدەزانى جى ئەستىرەى ئاسمان
ھەن رژاوانەتە سەربانەكەى ئیمەو.. منیش يەكە يەكە ھەئیان دەدەم و تۆش
لەوبەر دەيانگريتەوہ، ھەر بە خەيال دەستى تۆم دەگرت و بە نيو كۆلانەكانى

ئاسمانداو دەست لە ملانی گوزەرمان دەکرد، کە تۆ ون دەبوویت من دەکەوتەووە سەربانە وشکەکەى خۆمان و چاوانم پەر دەبوون لە گریان، کە رۆژ دەبۆووە تا ئیوارە خۆرى ھاوین دەبیرژاندم و من ھەر بېباک بووم.. ئاخىر تۆ منت خۆش دەوویست، ئەو گەرمەسىرەم لى دەبوو بە کوپستان.. چۆن نا..؟ ئەو کورپە خاوین و ناسکانەى دەرودراسى ئیڕەییان پیدەبەردم، کەوتبوونە فسکەفسک و پلارھاویشتن، بىرتە رۆژیکیان ئاگرى چ شەپکەم لەگەل (ئاراس) ھەلگىرساند، ئەو ھەتیووە مېبازەى برۆى خۆى ھەلگەرت، دەمزانى دەوروخولى تۆ دەداو شەپرى پیدەفرۆشتیت، وادمەزانى ئەوئەندە ساویلکە نیت، ھەز بە شیعرو گول و ئاسمان دەکەى، ھەز لە منى بى سېبەر و.. بى پەر وپال دەکەى، نازانم بۆ منى ناشیرین و جل شەپ ھەم زەوى و ھەم ئاسمانت بووم، کە زانیت بە شەپ ھاتووم.. لىم زویر بوویت و وت:

((- ھەمە.. لە من مەترسە، سەگە و بە مانگ دەوێ..!)) بەم قەسەى دەلى منت سارد کردەووە.. منیش وتم:

((- ھىرۆ گیان.. ئەم ھەتیووە دەلى: خانووەکەتان لەنىو ئەم گەپەکە ھەر دەلىی دوومەلەو..))

قەسەکەمت بى بى و وت: ((- سەرى دای لە بەرد..!)). ھەلبەتە لای ئەوان ئیمەمانان دوومەلین.. بەلام بۆ..؟ گەر ھەر ھەژارى دوومەلێک بى.. ئەوسا دونیا دەبى بە یەك پارچە دوومەل، ئەوساش خواپیداوکان فریا ناکەون ئەو ھەزارەھا.. ملیۆنەھا دوومەلە بتەقینن، گەر بشیتەقینن خوین و کیم و زوون بەسەر رووى جیھاندا دیتە خواری، ئەوساش ھەموو شتە خاوین و جوانەکانیان لە ژىر لافاوى خوین و کیمدا نقوم دەبى، ئای لە عەقلىان..! چما نازانن خوین دوومەلن، بېس و پەر کیمن، ھەریەکەیان دوومەلێکە بەقەد کىویکی رەش، ھىرۆ گیان.. ئەوسا چىترمان وت.. خو من

زۆر شتم بىرچۆتەۋە.. ئاي خۇپەرىستەكان چىتان لىكردم..؟ ھېرۇ تۆ ھەر بە
روالەت لەگەل ئەوان بوويت.. پەرى رۇخ و بىگەردو ھەژاردۆست بوويت،
لەنيۇ ئەو ھەموو كورە خاۋىن و ناسكانە منت ويست، ئەو كورە شوشەييانەى
وشەى ((نييە))يان نەبيستوو، بە ھەنگوين گۆش كراون، ئەوانەى لە ھەتاوى
ھاوين خۇيان دەشارنەۋە، ئەو گەنجانەى كراس و پانتۆل و پىلاۋە كۆنەكانيان
بە من دەبەخشى، زۇرجاريش رەتم دەگردنەۋە نەبا تۆ لىم زوير بيت..
ئەگەرچى لات و بىدەرامەتیش بووين.. تۆ تا ئىستاش نازانى منى قەرەج
خاۋەن چ دل و دەروونىكم.. ئاي.. لەنيۇ ئەوانەى تويست و ديسكۆۋ ھلىمى
رووت شىتى كرددون تۆ منى قوراۋى و ناشارستانيت خۇش ويست، جاران..
ئەى ئىستا كوانى؟ بۇ پەنجەرەكەت داخستوو؟ بۇ نايكەيتەۋە؟ وا ھەست
دەكەم ھەموو پەنجەرەكانى دونيا لە رووما داخراون، خۇزيا دەبوومەۋە
منالەكەى جاران.. ئەوسا دەتدى ئەم پەنجەرەيەم بەردباران دەگرد،
دەمشكاند.. ھەر بۇ ئەۋەى بە خاۋوخىزانەۋە بىنە ناۋ بالكۆنەكەۋ تۆ ببىنم..
ئاي كە تۆ دەبىنم چىم بەسەر دى.. دەشى لەسەر شكانى پەنجەرەيەك
بمدنە دەست پۇلىس.. بۇتان دەكرى بە گرتنم بدەن.. دادگايەكى گەۋرە و
عاشقىكى بىدەستەلات، ھەر خۇشە بۇ چەند رۇژىك دىيت و سەيرى منى
تاۋانبار دەكەى، منى تاۋانباريش نە دادگاۋ نە دادوهرىش بە پولىك ناکرم..
تەنھا سەيرى چاۋانت دەكەم، ئەو چاۋانەى ھەز دەكەم بۇ من بگرين.. بەلام
ناگرين.. ئىستا گەۋرەم وەك جاران چەتوونىم بۇ ناكرى، نابمەۋە منالەكەى
جاران تا بە دارلاستىكىك نىشانە لەو پەنجەرەيە بگرم و ھەمووتان سەغلەت
بكەم..

دە ئەو پەنجەرەيە بكەرەۋە، گەر بىكەيتەۋە ھەزاران گرېكوپىرەى ئەم
دەروونە داخراۋەم دەكرىنەۋە، ھەۋرى رەشى پىر لە گريانى ئاسمانى چاۋانم

دەرپەۋىتەۋە، ۋەك جاران پېدەكەنەم دەخوئىنمەۋە، چى بارى گرانى دونيا
ھەيە بەۋپەرى شادىيەۋە ھەئىدەگرم.. تۆ بلىي سەفەرتان كىردى؟ خۇ ئىۋە
ھەرگىز لە ئاھەنگو بەزمو سەفەرو سەرەخۇشى ناكەون، نەك ھەر بە شەو..
بە رۇزىش گلۇپەكان داگىرساون.. ھىرۇ گىان.. چى ۋاى لىكردى خۇت بەند
بەكەى..؟ تۆش ۋەك زۆربەى كچانى ئەم ۋلاتە نەخۇشيت.. ھەز دەكەى ئازارم
بەدى، ھەز دەكەى بگىرىم ۋ قور بېپوم، دەتەۋى گۆيت لە نالەنالى شەيدايىم
بى، دەتەۋى ۋەك دىۋانە شىتى ئەم ھەردو شاخ ۋ كىۋانە بىم، ئاى كە دىۋانەى
كپو بى شىعر ۋ نالەى تەنىيى زۆرن.. نا.. ھىرۇ.. من بىشگىرىم.. بىدەنگ
دەگىرىم، فىركراۋىن بىدەنگ بگىرىن ۋ بىمىرىن، بىدەنگىش گۆرانى بلىين، بە
دزىيەۋە ھەز لە يەكدى بىكەين، شەو تا بەيانى چەندەھا نامەى دلدارى
بنووسىن ۋ بەيانىش لەگەل گزنگى خۇر ھەموۋىان بىرپىنن نەبا تىشكى خۇر
بىانخوئىنەۋە، ئىمە نەۋەيەكىن شەمشەمەكوپىر ئاسا ھەز بە تارىكى دەكەين،
لە نەپنىيەكانى خۇمان دەترسىن، من دەمرم ۋ بى ئەۋەى كەس بزائى تۆم
خۇش دەۋى، من ھەر بە خەيال دەنگرمە ئامىزو.. ماچت دە... نا بىوورە..
تا ئىرە بەس.. من كەى دەۋىرم سەر ھەلېرم.. ھەر لە منالىمەۋە لىتان
دەترسام.. دەترسم:

((- دايكە.. ھەۋشەكەى مالى چەلەبى گۆلى جوانى تىدايە..

- لە كۆى دىوتە.. ھەرامزادە چى تۆى گەياندە ھەۋشەكەى مالى

چەلەبى..؟

- بە دزىيەۋە لەسەر دىۋارەكەۋە سەيرىم كرد..

- رۆلە عاقل بە.. خۇ تۆ پشیلە نىت بەسەر دىۋاردا ھەلېگەرىي.. بتگىرن

ھەردوۋ قاچت دەپنەۋە.. ھا...)) ھەر لەۋساۋە دەترسىم، لە ئىۋەۋ.. لە

ھەموۋتان دەترسام.. گەر گۆلىكتان بىزمو ئىۋەش بىمگىرن ۋ ھەردوۋ قاچەكانەم

بېرنەۋە، ئىستاش ۋا ھەست دەكەم تۆ گۆلىكى دانسقىە ۋ قەشەنگى، ناۋىرم لە
كن كەس ئەو ھەزو ئارەزوۋە دەرېم.. لە ھەمووتان دەترسام.. لەۋانەى
چۈار سەدۋ پىنج سەد مەترىان خانوۋە، ئاخىر خوا ھەلناگرى، ئىمەش.. ئەو
ھەموو رەشەخەلگە لە پانتايى پەنجا مەتردا بژىن.. تۆ بلىي ئىۋە دەيەھا قات
لە ئىمە گەورەترۋ بالاتر بن..؟ پىم بلى چى ترن.. خۆ ناكرى بلىي پاكترىن..
ئەۋەيان نا.. تۆ نايزانى.. ھەر لەۋساۋە دەترسام قاچەكانم بېرنەۋە، ھەر
لەۋساۋە ھەزم لە گۆلە سوورو زەردەكانى نىۋ باخچەكەتان دەكرد، شىتى
بۆن ۋ رەنگى گۆل ۋ دەرختى بالابەرزو ھىلانەى نىۋباۋەشيان بووم، ئەۋەتا
گرىان قورگى گرتووم، ئەۋساش دەگرىام.. ئەمىستاكەش ھەر ئەو گۆلانە
دەناسم كە شىت ۋ منالەكانىش پىيان دەۋىرن.. نىرگزو گۆلانەسوورەى
دەشتودەرى خوا، بۆتان بكرايە تۆۋى ئەو گۆلانەشتان دەبرانەدەۋە.. تا بە
تەنھا لەنىۋ ھەۋشەكانى ئىۋەدا بېروپىن ۋ بەس، ئەۋساش كە منال بووم
دەگرىام.. دەگرىام چونكە كۆتريك، كوكوختىيەك، بولبوليك، ھەر مەلىكى
ھەلەتە ۋ كىۋى نەدەگەيشتە ئاسمانى ھەۋشەكەمان، درەختىكمان نەبوو
بالندەيەك ھىلانەى لەسەر خۆش بكا.. بەيانىيان لەگەل جوگە ۋ چرىكەى
خۆش ۋ شىرىنى لە خەۋى پېر ترس ۋەئاگا بىين.. ئەم بنەمىۋەش زېرە ۋ ھىچ
ناگرى.. خاكى نەبوۋنى چى لى دەروى..؟!

ئەم پەنجەرەيە بكەرەۋە.. سەرى خواركەۋە.. ۋەك فرىشتە، فرىشتەيەكى
بى دل سەيرمان بكە، پىم بلى تا كەى ئەو گۆلە مۆرانە ئاۋ نادەى؟ كى دل
دى گۆل بكوژى..؟ ئاى لە ۋ دلە ئاسننەت.. ئەۋساش كە منال بووم بەيانىيان
زۆر زوۋ تەنەكە ۋ بەرمىلى زىلەكانم دەپشكنى، لەگەل ھەزارەھا شتى پىس ۋ
بۆگەن گۆلى زەردو سوورم دەدى.. ئاى لە بى زەۋقى ئىۋە..! ھەموو شتىكتان
ھەر بە جوانى ۋ گەشى ۋ گەرمى دەۋى.. كە پىر بوو.. كە سىس بوو فرىي

دەدەن، عومرى ھەموو ھەزو جوانىيەك لاتان كورتە، كورت بەقەدە چەخماخەى بروسك، ۋەك شەۋنمى بەيانىيانى ھاوين زوو دەرپەۋىتەۋە، ئەۋساش كە شۆر دەبوۋمەۋە نىۋ بەرمىلى مەزنى زىلەكانتاتن خەم دايدەگرتەم.. ئاى كە رەزىل ۋ قىرچۆك بوون ۋ ھىچ شتىكى جوانتان بۇ من جى نەدەھىشت.. بەرلەۋەدى لە خەۋى لەعنەتتاتن ۋەئاگا بىن من ھەموو تەنەكە ۋ بەرمىلەكانم پىشكى بوو، گىل ۋ نەفام بووم.. شىتى زىل ۋ گول ۋ گەندو گوتان بووم، زۆرجارىش ۋەك بىچۆە پشيلە لەناۋ يەكى لەو بەرمىلە زلانە گىر دەبووم ۋ بە زەحمەت رىگارم دەبوو، تەنھا من شەيداي ئەو بەرمىلە پىسانە بووم، گەلى نەينى ئىۋەدى تيا بوو كە تىيان نەدەگەشىتم.. ھاوين پەلكە شووتى ۋ گندۆرەكانم بۇ مانگا چلىس ۋ لەرەكەى خۇمان دەبردەۋە، كەۋچك ۋ چەتالەكانىش بۇ دايكەم.. گولە زەردو سوورەكانىش بۇ خۇم... .

دە ئەو پەنجەرەيە بكەۋە.. پىم بلى ئەو گولە مۇرە ناۋى چىيە، دەگەرپىم تا تۆۋەكەى دەدۆزمەۋە.. دوو ئىنجانەى لى پىر دەكەم.. بە يادى ئەو ھەزەى تۇ بە بىدەنگى مراندت.. ئەرى تا كەى گولى زۆرتان ھەبى..؟ من بەخىلى بە سامان ۋ دارايى ھىچتان نابەم.. بەلام چى بكەم كە شىتى باخچە ۋ گولى زۆرو درەختەكان بەم..؟ گولى سەدەھا رەنگو جۆر.. زەردو سىپى ۋ سوورو مۇر، جۆرەھا بۇن.. كى دەزانى.. كى ناگاي لىيە..؟ لەۋانەيە گولى سەۋزىشتان ھەبى.. دەلىن.. من بىستوومە: ئىۋەمانان گولى رەشىش پەيدا دەكەن، ھەر بۇ شانازى لە ھەندەرانەۋە دەيكرن.. گەرچى ھەز لە رەنگى رەشىش ناكەن، لاي ئىۋە رەنگىكى تال ۋ ناشىرىن ۋ دىۋە، ئىۋەى ھەمىشە دەم بە پىكەنن، شىتى قاقاۋ تىقە، سەماۋ سووردان، دزى ۋ پىكەلەلەدان، پرسەۋ نىسكۆ نەدىۋ، چاۋچنۆك ۋ سىك تىرو ناۋگەل بىرسى.. ئىۋە كەى ھەز لە گولى رەش دەكەن.. نا قەت ھەزى لى ناكەن، ئەگەر ھەتانە.. بەر لەۋەدى بۇ يەكجارى بتۆرىي..

بەجىم بىللى.. بە يادى ئەم جودايىيە و مليۇنەھا خەم و مەينەتى و حەسرەت و
حەژمەت و مائاوايى.. قەلەمى گۆلەباخىكى رەشى قەترانىم بۇ پەيدا بىكە..
من شىتى گۆلى رەشم، ھەرۈەك چۆن شىتى كراس و كەواى خمدارى بىۋەژنە
كۆست كەوتووۋەكانەم، ئەوسا لەنيو حەوشە چكۆلانەكەو لە سەربان و بگرە ناو
مائىشەوۋە دەيچىنم.. نەك قەلەمى گۆلەباخىكى رەش.. چەندەھا قەلەمم بۇ
بىخوازە، بە فرمىسك و خوینی خۆم ئاويان دەدەم، بۆم بىكرى لەسەر دلىشم
دەپروينم.. تا واى لىدى سەرتاپاى مائەكەمان دەكەويىتە ژىر تەبارى زۆرى
گۆلى رەش، ۋەك گىياكەلەش لقو پۆپو گەلاو گول رەگو رىشەى بە ھەموو
لايەكدا بلاو دەبىتەوۋە، لە ھەموو لايەكەوۋە ھەر گۆلى رەشەو دەپشكوى،
ئەوساش ھەموو گەرەك ۋەئاگا دى دەكەونە خويان و دەترسن، دەبى بە ھەراو
قىامەت و زاوۋەزاو، ھەموو شتى دەئاۋزكى، دەشلەژىن كە دەبىنن ھەموو
مائەكەمان، سەرتاپاى خانووۋەكەمان كەوتۆتە ژىر تەبارى قورسى گۆلى رەش،
پياوۋە دەۋلەمەندەكانى گەرەك خەفەت دەخۆن.. خەم دلىان دەكۆلى، دەست
بەپەكدا دەدەن، بە ھەناسەسوارى سەر لە بن گويى يەكدى دەنن، دەكەونە
پىلان و ھەموو تىكرا كۆ دەبنەوۋە، بە مەزن و مائەوۋە، ژن و پياوتان ھىرش
دیننە سەرمان، كرىكارى برسى ۋەك من و پىرەباوكم بە كرى دەگرن، لەشكرى
پىكەوۋە دەنن، ھەمووتان بە خاكەناس و بىل و پىمەرەوۋە دینە سەرمان تا ئەو
گۆلەباخە رەش و شوومە لە بنەوۋە.. لە رەگەوۋە ھەئەكەنن: تەبارى گەورەى
گۆلى رەش.. كە رەنگى نەگبەتى و دەردو نىسكۆ بۇ گەرەكەكەتان دەھىنى،
كەس نامان ناسىتەوۋە.. دەترسن.. لەوۋە دەترسن ھەموو گەرەك بىكەويىتە ژىر
تەبارى گۆلى رەش.. ئەوسا ھەمووتان دەكەونە گىانمان.. بە خاكەناس و
پىمەرەكانتان دەمارو گۆشتمان دەرننەوۋە بە بىل و پاچى دەستتان
كەللەسەرمان ۋەك بەردىكى نەرم دەبى بە دوو لەتەوۋە، دەمان ھەنجنن،

مەگەر تەنھا تۆ بمانناسیتەو.. تەنھا تۆ.. مەگەر تەنھا تۆ بگری و بزیکینیت، ھاوار بکەیت و بپارپیتەو.. لەو پیاوماقولا، لە دایک و باوکت، لە دەردراوسی، لە قۆنتەراتچی و بازرگانە قەبە و دلرەقەکان بپارپیتەو.. مەگەر تۆ بە دەم گریانەو پیاپیت:

((- ئەو مائی مام سمایلە.. گولەباخیکی رەش و شووم نییە..))

کەس گویت لێناگری.. دەکەویتە شین و رۆرۆ..

پیاپیت دەلیی:

((- بیل و خاکەناس فرپۆ دەن.. ئاخەر لە ژیر تەباری گولە رەشەکان

"حەمە"ی خۆشەویستم نوستوو..))

کەس گویت لێناگری.. دەستیان دەگری و لیاپ دەپارپیتەو:

((- هەلی مەکنن.. بە شینەیی رەگی گولەباخەکان هەتەکیین نەبا

حەمە من وەک گولەکان هەلبوهری..))

کەس گویت لێناگری.

مەگەر تۆ نەهینیت.. ئەگینا دواي هەتەکاندن بە درک و گەلاو گول و رەگەو دەمانسووتین، ئەوساش دەبین بە خۆلەمیش، بۆ یەک دوو رۆژیش خۆلی ئیسک و گۆشتمان بەسەر کۆشکە پاک و خاوینەکانتان دەباری، هیدی هیدی دەباری، بەسەر سەر و پەرچ و برژانگو برۆو دەست و سەربان و پەنجەرەو بالکۆنەکاندا دەبارین، نەرم نەرم دەبارین، ئیووش ناچار بە گەسک و سۆندەي ئاو راماندەمائن، دەمانشۆن، لەگەل ئاوەرۆی حەوشەکانتان دەرژینە نیو زێرابەکان، ئیووخوین و خۆلەمیشی گۆشت و مۆخ و ئیسقانی ئیمەمانان دەخەنە نیو زێرابەکانتان، یەک دوو رۆژیش سەرشانەکانتان لەو تۆزە پیسە دەتەکیین، تۆزی لەشمان، لەشی سووتاومان، ئیتەر چیتەر ئەو

دوومەلە پيسە لەو رووہ جوان و خاوينە نامینى.. ئيتىر ئيمەى دوومەل
دەتەقین و بە دەستى ئاو و سابوون خۇتان لە ئيمە پاك دەكەنەوہ، ھەميشە
دەبى و ابى، لاى ئيوەمانان يان دوومەلین يان گوئەباخى رەشى نەگبەتى..
دەبى بۇ و ابى..؟ دە بىخوازە.. قەلەمى گوئەباخىكى رەشم بۇ بدۆزەرەوہ،
ئاخر من شىتى گوئی رەشم.. چاوە رەشەكانت فىريان كردم ھەموو شتىكى
رەشم خۇش بوى.. بگرە چارەنووسى رەشيشم..

دە پەنجەرەكە بكەرەوہ.. با وەك سەردەمى مندالى نەيەمە سەر دیوارە
نزمەكەتان، بىرتە ئەوساش ھەر لەسەر دیوارەكەوہ سەيرى گوئی زۆرى نيو
باخچەكەم دەكرد، ھەزم دەكرد لەسەر فەرشى چيمەنە سەوزەكە گەوز
بەدەم و وەك كاريلە قاچ و قولم.. سەر و مەم بە شەونمى بارىوى سەر گىاى پرى
بشۆمەوہ، ئەوساش باوك و دايكت لە منيان دەخوریپەوہ.. دەرياندەكردم،
نيوەرۆيانيش: بۆنى چىشتو گوشتى برزاوى نيو موبەقەكانى ئيوە
مالەكانى ديكە ئيمەى كاس و وړ دەكرد، من و خوشك و براكانم.. ھەموو
بەيەكەوہ ليكمان دەكرد، بە مۆنى لە دەورى قايى پىرخەنيلە و يان لەگەنى
نيسكىنە كۆ دەبووينەوہ.. زۆرجار بەيەكەوہ بۇ گوشتى برزاوى ئيوە
دەگرىاين.. تامەزرۆ بووين و دەگرىاين، مانگەومانگ بۆنى گوشتمان دەكرد..
دەماندى، ئىستا ئەوسا نيە، ئەمىستا شەرم دامدەگرى كە بۇ چىشتو بۆنى
گوشتى ئيوەمانان گرىاوم، سەر كز ناكەم، ئامادەم گوشتى نيو ھەناوى خۆم
بخۆم.. ئاى كە گىليت.. نازانى برسەيتى چ مامۆستايەكى مەزن و دلرەقە..
فىرى زۆر شتى كردم.. بمبوورە.. ئەوسا منال بووم، نەمدەزانى گرىان بۇ
گوشتو باخچەى پرى گوئی خواپىداوہكان شتىكى نەنگە، شەرمىكى گرانە..
جارجارەش بە دزىيەوہ كوتە گوشتىكت دەخستە ناو لەپەم، لەپى چلكنم،
منيش بە شەرمەوہ لىم وەردەگرى، پاشان وەك توولەسەگىكى زۆر برسى لە

ژېر ددانەكانما دەمجويى.. دەمجويى و دەمجويى.. ئاى لەو تامە خۇش و پىر شەرم و شكان و دېرىن و لەيادنە چوۋەى جارى جاران.. ئىستاكە ئەوسا نىيە، تەنھا خۇزگەيەكم كرانه وەى پەنجەرەى ژوورەكەتە.. ھەلپىنى ئەو پەردە تەنك و گولدارەيە.. دە ئەو پەردەيە لادە.. سامالى ئاسمانىكى شىن و بېگەردى لىگرتووم، ئەمن سامالى خۇم لە ژوورەكەى تۇدا بەدى دەكەم.. ئەمن چى لە سامالى خوا بكەم..؟! تۆ رۇزى دە جار ھەواى ژوورەكەت دەگۆرى.. لە مىكرۇب و بەكتىريا دەترسايىت.. چۆن تۈانىت بۇ ھەفتەيەك دايىخەى..؟ چىم كىرەوۋە..؟ چى بوۋە؟ بۇ وا بە بىدەنگى تۇراۋى..؟ يان ھەئىيان وەشاندىۋى..؟ ئاى لەو كافىر بابانە چۆن دەھىلن جۇگەلەى قوراپى تىكەل بە رۈوبارى ئەوان بى؟ دەشى چەند چىنىكى تر بىخەنە سەر دىۋارە نزمەكەتان نەبا نىگاكانم وەك پۇلە چۆلەكەيەكى شەركەر بىپەرنەۋە سەربان و نىۋو ھەۋشەى پىر گولۋى رەنگاۋرەنگتان، مەترسن.. ئەوسا نىيە.. مئالە ھارو چەتۈنەكەى جاران نىم.. ئەمىستا ناتوانم لەناكاو خۇم بكەم بە نىۋو ھەۋشە و ژوورە رازاۋەكانتان، ئەوسا نىيە زەمبىل و سەبەتەى خانمەكانم پىئەلېگرن تا بتوانم گولۋىك بىزم و دەست لە كراسە گولگولۋىيەكەى تۇ بىدەم، ھەنوۋكە بەم سەمىل و رىنەۋە ناتوانم بىمە سەر دىۋارەكان و سەيرى گول و چىمەن و ھىلانەى نىۋو درەختەكان بكەم.. چىتر وەك سەردەمى مندالى ناۋپىرم بە ھەسرەتەۋە دەست لە كراسە تەنكەكەت بىدەم، ئىستاش كە دەچمە پىشانگا و كۇگاكان و دەست لە كراسىكى تەنكى كچانە دەدەم.. ھەر ھەمان ختۈۋكە و موچىكى مئالى بە نىۋو دەمارەكانما مېروۋلە دەكا، ناكىرئ وەك جاران كە تاۋ نا تاۋى لە قوژبىن و پەناى نىۋان خانوۋەكان و سەرسوۋچى كۆلان دەمگرتى و ماچى كورت و بە پەلەم لەو كۆلمە خىرانەت دەدزى، تۇش وەك ماسى خۇت لە ژېر دەستەم دەخزانە، خۇزگە خولى سەعات و.. كات و زەمانە دەگەپايەۋە دوا.. بۇ گەۋرە بوۋىن..؟ گەۋرە بوۋىن تا

بىرسىن، تا پىر شەرم و شكان بىن، خۇزگە قەت گەورە نەدەبووم.. تا وەك سەردەمى مندالى قەئس و بېزارتان كەم، بىرتە چەند بى ھاوړى و تەنيا بووم، لە حەزەمەتانا دەچوومە قەسابخانەكەى دەرەوہى شار، لەشكرىكى گەورەى سەگ و پشیلەم دەخستە دواى خۆم، دەمەینانەوہ نىو گەرەك، سەگ و پشیلەكان شىتى گەرەككىكى وا چەور بوون، بە ئامان و زەمان نەدەرپۇشتن، ھەستم دەگرد ئەوان ھاوړى دىسۆزى منن، كلکیان بادەداو سوپاسیان دەگرد، ئیوہش ھەموو سەغلەت دەبوون، جارێکیان ژن و پیاوی خړو قەلەو ھاتنە لای دایكەم، من لە ترسانا چوومە سەربانەكەو لە نىو كۆلىتى مریشكەكان خۆم شاردەوہ.. گویم لىبوو دایكى پرسۆزو میهرم پى و تن:

((- تووخوا وازی لىبىنن.. حەمۆكەى من شىتى سەگ و پشیلەيە..))

ئەوانیش وتیان:

((- پىرەژن ئىرە قەسابخانە نىيە.. كورەكەت شىتى كردين..))

دایكەم وەلامى ھىچیانى نەدایەوہ.

ھەموویان بە دەم پرتەو بۆلەوہ چوونە دەرى، ئەو پیاوماقۇلانە.. بە نەزاكەتەنە.. گەلى جنیوى ناشیرینیان دا.. ھەرگیز دوا رستەى باوكتەم بىر ناچىتەوہ:

((- بەلەدیيە نایەت ئەم قەرەجانە بخاتە ناو لۆرى زبەكەو فرىیان دا..!!))

وازم نەھینا.. پىر شەیدای سەگ و پشیلە و جاشولە گەر و زامارەكان بووم، وەك دوو دۆستى گیانى بە گیانى دەستم لە ملی ھەموویان دەگرد، ئیوہش شىتگىرتر دەبوون، پەست و زویر.. ھەموو بەیەكەوہ لەسەر زبەخانە مەزنەكانتان دەلەوہراين.. چارم نەبوو.. لە حەزەمەت تەنیاى خۆم سەگى قەسابخانە و بن پردەكانى شارم خۇشەدەويست..

چى دىم بۆ دەگرا..!؟

دە دەركەوھ.. پەنجەرەكە بىكەرەوھ، زەردەپەرىكى شىرىنە و ھەتاوى زىپىن ھەموو شارى گرتۈتە باوھش.. دەمە و ئىوارىيە و ھەموو شتى سۆز و خەمى لىدەتكى، لەو دەچى خەلكىكى زۆر ئاسوودە بن.. زۆرىش غەمگىن، وەرە ناو بالكۆنەكە و بۇ دواجار ناوى ئەو گۆلە مۆرەم پىن بلى و ئەوسا بۇ يەكجارى پەنجەرەكەت لە رووما داخە، ھەفتەيەكە ئاويان نادەى.. ئەوھتا وەك دلەكەى من تىنوويانە، وەك لىوانم شاپەلكيان وشكە.. كى گۆل دەكوژى.. كى لە دەستى دى گۆل بە مەرگىكى ناوھخت و كتوپر بسپىرى..؟ ھىرۆ گيان قەت وا نەبوويت.. خۇزىا مېژووى تالى سەردەمى منالى خۆم بىر دەچۆوھ.. ئەوسا تۆش دەبووى بە يادىكى مردووى ئەو سەردەمە و ھىچى تر.. بىرتە ئەو جارەى كە لىم پرسىت:

((- لەو نەچى ئەم گولانە سىس بن.. ھەروا دەمىنەوھ..؟

- ھەمە كەى تۆ لە دلما مردىت.. ئەوسا ئەم گولانەش وەك خۆت دەمرن..)) كەواتە من ئىستا مردووم، ئەوھتا گولەكانىش ھىدى ھىدى.. گەلا گەلا.. رىشال رىشال وا دەمرن.. ئاى لەو رەمزە تالەى تۆ خولقاندت..
ناشت مەبەوھ.. مەيەرەوھ.. سەيرم مەكە.. مەمدوینە.. بەلام تووخواكەى با ئەو گولانە نەمرن و نەژاكىن، ھەفتەيەكە ناو بالكۆنەكە خامۇشە، وەك گۆرستانى شارىكى وىران و چۆلكراو سامناكە، بە درىژايى شەو و رۆژەكان چاوم بىرپوھتە پەنجەرەكەت، ئەو خوايە دەرگاي بەھەشتى داخراوم لىبىكەيتەوھ، تا بەرەبەيان كەلەكە دەگۆرم خەوم نايە.. تۆ لە كام ژوور خۆت ھەشار داوھ؟ بۆ لە من بوويت بە گەوھەرى نىو چىرۆكە ئەفسانىيەكان..؟ پشیلە و توولەسەگە تىسكنەكەت لىمەوھ دىارن، دىنە بەر دەرگاي ھەوشەكە و دەرەونەوھ.. ئەوانىش..؟! بىرتە نامەى يەكەم و دووھەم لە بن سكى سەگەكە بەست و تۆش ھەر زوو وەلامت دامەوھ.. ئەوسا

ھەردووگىمان ھەرزە بووين، كى دەيزانى توولەكەت پۇستەچى منە، نامەكانم دەگردن بە نووشتە و دەمخستە نىو تووكى پىرى توولە تىسكەكەت، ئەمىستا ئەوانىش بە مۇنى سەيرم دەكەن، لىم دەترسن، توخنى دەرگاى ھەوشەكەشمان ناكەون.. ئاى لە رەنگو دەنگو بۇنى توولەكەى تۆ سەگە بەرەللاكانى من.. ئاى لەو جياوازيبە..! ئاشت بەرەوہ تا گۆلەكان رەنگو بۇنيان بۇ بىتەوہ.. تا سەگو پشيلەكانت بىنەوہ نىو باوہشم.. تا لە پەنجەرەكەوہ وەكو ھەتاو برژىمە چاوەكانتەوہ وەئاگا بىت..!

ھىرۆ چەند بە ھىمنى نازى ئەم ھەتيوہ ھەزارەت ھەلدەگرت، تەنھا تۆ لات نەنگى نەبوو مەنت خۆش بوى، ھەوالى وردو درشتى مالەكەمانت دەپرسى.. كەچى تۆش وەك پاپۆرىكى گەوھەربارى گران نقومى دەريا بوويتو لە من ون بوويت..!

چىتر نازارم مەدە.. يا ئەو دوو ئىنجانەيە وەك كەللەسەرى من بشكىنە.. يان ئەوہتا گۆلە مۆرەكان ئاودە.. لە رەنگو جوانىيان بىبەريم مەكە، ئەگەر نا.. برۆو تۆوى گۆلە رەشەكان بخوازەو ھەردوو ئىنجانەكەى لى پىر كە.. ئەوسا گۆلى رەش غەرىبانە بەسەر شوورەى نزمى بالكۆنەكەدا شۆر دەبنەوہ.. من و تۆ كۆلانكىمان لە بەينە يان دەريا و كىوى ھەموو دونيا.. دەنگم ناتگاتى تا پىت بلىم:

((- تۆشيان كرى.. تۆش وەك ئەم گولانە بە دەستيانەوہ سىس دەبىت.. ھەلدەوہرىي..!))

ئەمسال زستانى.. لە نىو بەغداى غورىبەتو قەلەبالغى، لەسەر شۆستەو بەر دوكان و ناو چىشتخانەو زانكۆى پىر بەندەى نامۆ و نەناسياو.. زوورى ھەمىشە تەنيام.. بى تۆو بى نامەكانت چۆن بىريم..؟ دەنگو رەنگى تۆم پى ناگا چى بكەم..؟ تا بەسەر خۆمدا زال دەبم زەمەنى دەوى، ئەو كچانەى زانكۆ

به من چی.. هیچیان میژووی پر شهرم و ترس و برسیهتی من ناخویننه وه،
ئهوان کۆمه ئی دهموچاوی بویاغرانون، ژمارهیهکی زۆر له قۆل و باسکۆ پووژی
رووتن، چهندهها خهندهو تریقهی درۆن.. تهنها تۆ منت خوش ویست.. چ
ههلهیهکی گهورهت کرد.. دهشی تا دنیا ماوه له خۆت نه بووریت.. له خۆت
خوش نه بیت که کوره قهره جیکی بی ناوونیشانت خوش ویست، چ پهلهیهکی
رهش و ناشیرینت خسته سهر ئه و میژووه پاکهی ژیانته..؟

هیرو.. بۆ کی.. بۆچی جیم دیلی..؟ ئای که پرسیاریکی ساده و گرانه..!
پیم بلی.. ههر له ویوه.. له دووره وه.. له ویدیو شوورهی نزمی بالکونه که وه
سهری خوار که وه، له و بهرزاییه وه برونه.. یهک وشهیه و بهس.. بلی.. ناوی
گوله موره که و بهس.. ئەم سهربانه جی ناهیلیم، تا نهیهیت و فرمیسی
چاوهکانم نهسرپته وه، تا ئارهقهی رۆژیکی گران و سهختی قورکاری و
خشتکیشانم نهخۆپته وه، تا نهگهرپیتته وه و له تهمموزه برژاوه دا بۆم نه بیت
به سیبهه لهم سهربانه ناچمه خواری، دهنگم خوش بووایه گهره که کم پر
ده کرد له گۆرانی و بالۆرهی شین و شهپۆر، نه مدههیشته کهستان بنوی، تا
کۆرپه ی دلکه میان دهخسته باوهشی تۆ.. ئەوسا ژیر ده بوومه وه.. گهر
(دهرویش عهبدو لالا) یهک بوومایه ههزارهها شمشالی ناخ و خهفتهی دهروونی
گرتیبه ربووی منتان بشکاندایه.. وازم نه دههینا، ههر جاره ی له قامیسی
چۆمی ئەم ولاته سهدان شمشالی دیکه م دروست ده کرد و شهوو رۆژ هه راسانم
ده کردن.. ئیوه دهزانن دهرویش عهبدو لالا کییه؟ ئیوه تهنها فریای نان و گان
دهکه ون.. دهرویش کییه..؟

ئای هیرو خان.. خانمی ماله دهوله مهندهکان.. مهزه ی میزی گیران
پر هکان.. نه کۆشکه که ی ئیوه نزم ده بیتته وه و نه که لاهه که ی ئیمهش بالا
دهگری، بیست سال پتره.. ههر له منالیمه وه تا نیستا له ناو حه وشه که وه سهر

ھەلدەبىرم و بەرەو بەرزايى دەروانم، مەم شەل بوو ئەوئەندەى رووھو
بالکۈنەكە.. پەنجەرەكەتان بېروانم، ئاوى چاوم داھات، پاژنەكانم سېر بوون،
ئەگەر ئەوئەندە سەرم بۇ خوداى ئاسمانىش ھەلپىيە تا ئىستا وەك كۆترى
مائى دەھاتە ژېر ھەيوانەكەمان، وەك ئەستېرە دەرژايە سەربانەكەمان، بەلام
تۆ نە كۆترىت و نە ئەستېرە، تۆ كچىكى خانەدانى، مەن ھەلخەلەتام.. خوا
دايكە كۆلەكەم بگرى.. ئاى كە بە مائى چىرۆكى عىشقو ئەوئىنى خۇشى
دەگىرپايەو، شەوانە بەرلەوھى خەو بمباتەوھ ئەسپى و رشكى لە سەرم
دەگرت و دەگىراو ھەكايەتى بۆم دەگىرپايەو، ھەكايەتى ئەو كچە شازادەى
ھەزى لە كورپىكى كەچەل كرددو، كورپى ماسىگىرىكى ھەژارو تۆرپراو، خوا
دايكە بگرى.. مەن ئىستاىش بەخىلى بەو كورپە كەچەلەى ناو چىرۆكەكە
دەبەم.. وامدەزانى و خەونم دەدى مەن ئەو كورپە كەچەلەو تۆش شازادەيت..
بەلام نەخىر.. لەو دەچى لاي ئىوھ ئەوئىن گۆرانىيەكى زۆر كۆن و بىتام بى..
ھۆ شازادەكە تۆزى دابەزە.. بۆم وەرە خوارى.. لەم دوورەوھ كى بىرىنى
كىى دىوھ.. كى فرمىسىكى كىى دىوھ.. پەنجەرەكەت بىكەرەوھ، پەردە
لەئەنتىيەكە لادە، گولە مۆرەكان مەردن، مەنىش رەنگم وەك رەنگيان پەريوھ،
بۆنى مەرگم لى دى، تۆ گولەكان ناكوزى.. تۆ مەن دەكوژى.. دەنگت نايە..
وہلام نادەيتەوھ.. خۆ نەمردوويت.. رەنگە پرسەى ئىوھ وەك پرسەى
ئىمەمانان نەبىت، وەك چۆن شايى و خۇشيتان لە ئىمە ناچى.. چما كەستان
بۆ كەس ناگرى.. چۆن.. ھا.. دەشى نەمزانيبى و بىدەنگ مەردبىت، كپو
بىدەنگ پرسەيان بۆ گىرپابىت، چما ئىوھ وەك ئىمە نازرىكىن، نانالىن، قور
ناپىون، وەك نافرەتە برسى و كۆستكەوتووەكانمان قژ نارنەوھ.. بىست سائە
ئاشناو دراوسىتانيىن كەچى نامۆم بە دونياتان.. ناتاناسم.. ژوورتان زۆرەو
كەس بە نەئىنى ئىوھ نازانى، بالەخانەى بەررتان كەس نايگاتى، ئىوھ.. تۆ..

ئەوان.. ھەمووتان شت لە ئیئە دەشارنەو، ئیئە وەك گیاكە ئە كەوتووینەتە نیو چیمەنە پان و پۆرەکانی نیو ھەوشەكانتان، وەك رووھكی بیژۆك لەنیو باخچەكانتان سەرمان دەرکرد.. لە كوئ ھاتووین و چۆن سەوز بووین؟! ھیرۆ خان سەدەھا جار بە باوكە گوئ گرانەكەم دەئیم و ھاوار دەكەم.. بەو دایكە پیرو كەنەفتەم دەئیم:

((- با بیفرۆشین.. بچینەو نیو خانوو قورەكان.. لەوئ كە لاوھیهكی ھاكەزایی دەرپین..))

پیم دەئ:

((- بەخوا كەری.. لیئە ژیاوم و لیئەش دەمرم.. دەبم بە بەردی سەر دئیان..))

بەجیی ناھیلئ.. چی لیئەكەم.. ناھیلئ ئەو دوومەئە بتەقی.. دەزانم بووین بە زیكە و قونیری سەر رووتان.. ئای كە بە دەست ئیئەو ناپرەھەتن. پیئ دەئیم:

((- باوكە بە دوومەئەمان دەزانن..))

پیم دەئ پیان بئ:

((- ھەتا باوكەم ئەم دەشتە دەكرد بە كائەك و تەرۆزی ئیئە لەدایك نەبوون..))

بەجیی ناھیلئ.. رەنگە لای باوكە ھەمووتان كائەك و تەرۆزی بن، كۆشكەكانیشتان چەند قوچەكێك و چەند تاشەبەردیكی كەئەكەكراو.. دەشی وابئ.. زۆر جار بۆ ئەو زەمانە دوورو دیرینە گریانی دئ و دەئ:

((- ئەوان وایان لە من كرد بېمە پۆلیس..))

دوای سی ساڵ تەقاویتییەكە سی دینارە.. بە چی بین.. كەئگی كئ دەگرین..؟ مەمرەو مەژی وا دەیخوین.. پیئ شەرم و سۆبەت بوو جانتا و

زەمبىل ۋە ھەگبە ۋە شتومەكى خانمانى شار ھەلبىگىرى، كرمانجىكى ۋەك ئەو
پىي گران بوو بىي بە ھەمالى ژن ۋە پياۋى نەدىتى ۋە نەناسى.. بە كەيفى
خۇيان بارى بىكەن ۋە تىي بخورن ۋە بىرەتەنن.. ۋەك كەرى ژىر بار گوپى
رابكىشن..!

ۋەرە خوارى.. با بو جارىكى ترو دوا جار بتىننم.. بو كاسىتى ئەو
مۇسىقا دلگىرە ناخەيتە سەر.. ئەو مۇسىقا ناسكەى ھەزارەھا رەنگو بوئى
خۇشم بو دىنى، دەبا لەۋۋو بەسەرما برژى، ۋەك نەمباران بەسەر من ۋە
سەربان ۋە ھەشەكەماندا ببارى.. ۋەك پرۇشەى تافگەى قەدىپالەكان گيانم
بخاتە سەر تەزوۋى شىرىن ۋە موچرگەى ئۇخەى.. بە «بتەھۇفن» ۋە «مۇزارت» م
ئاشنا كرى.. بە شمشالى «قالەمەرە».. نا ئەم شتانە كۆن ۋە مردوون.. رەنگە
ئىستا شىتى مۇسىقاى - رۇك ئاند رۇل - و - دىسكو - بيت.. ئەى نەفرەت
لە ھەردووكيان.. دەبا مۇسىقا شىرىنەكەى جارى جارن برژىتە نىو ھەشە
ۋشك ۋە ماتەكەمان.. نا تۇ ئەو منالە ساۋىلكەى جارن نىت.. تۇ ئەو كچە
ھەرزەكارەى سالان نىت، گەرەتر بوۋىت، شۇختر.. كۇشك ۋە ئوتەمبىل ۋە
ئالتوون ۋە ئاھەنگو بەزىمى گەرمترو زۇرترو دەورەيان داۋى، چەند كورپىكى لە
من قۇزتر.. گىرفان پرتىر.. بو دوا جار بەرلەۋەى برۆيت.. تەنھا تكام ئەۋەپە..
دوا پرسىيار:

((- ئەم گوئە مۇرە جى پىدەئىن..؟))

خەرىكە چىرۇكى نىوانمان كۇتايى دى، ھەر نەمزانى.. ناۋى ئەم گوئە
مۇرەم نەزانى.. ۋەك ھەزارەھا شتى نىو دونىاي قەلەبالغى نىۋە ناۋى ئەم
گوئە مۇرەش بوو بە نەئىنىيەكى گەرە.. تەلىسمىك كە قەت نەكرىتەۋە،
پەنجەرەكەت نەكرەۋەۋە نايكەيتەۋە، پەردەكەشت لا نەداۋ لاي نادەى،
گوئەكانىش سىس ۋە ژاكاون.. با دەيانبا.. ۋەرىون ۋە لاچكە بارىكەكانىش شكاون،

دەشنى پشیلەيەك.. پشیلەيەكى ھارو برسى ھەلەتەى گەرەكى ھەزارەكان خۆى
لەم ئىنجانانە بىداو بىانشكىنى، ئەوسا نە گول و نە ئىنجانەكانىش دەمىنن،
نە تۆش چىتر ئاويان دەدەى، منىش لىرەو ھەر بە تەنیا وەكو گولەكانت
سىس دەبم و سىسىش نابم.. ھەلىانگرە.. ئەم دوو ئىنجانەيە لابەرە.. دوىنى
شەو لىم بوون بە دوو كىلى گۆرپكى تەنیا و خۆيشم ببووم بە مردووى
راكشاوى نىو گۆرەكە، دەنگم ناتگاتى، نازانى ئەم گولانەم چەند خۆش دەوین،
ئاخر خۆزگە و ەزەرتى سەردەمى منالىم بىر دەخەنەو، ئەو سەردەمەى بۆ
دزىنى گولك سەد سەربانم دەبىر بەسەر سەدان دىوارىشدا ھەلدەگەرەم..
شەوانەش دايكم بە سەرە دەرزىيەكى كول دركى لە دەست و پەنجەكانم
دەردەھىناو پى دەوتەم:

- رۆلە.. خۆ تۆ شىت نەبووى.. بۆ گولك سەد درك دەخەيتە دەست و
پەنجەكانت.. واز بىنە با رۆزك بەر نەبىتەو ەو ملت بشكى..!
منىش پىم دەوتەو:

((دايكە.. بۆ لە ھەوشەكەى خۆمان گول ناچىنيت..؟
- كورم ئىمە بەھال جىگەى سەر و قاچمان بۆتەو.. گولى چى و
تەرەماشى چى..؟!))

+ ئەى بۆ مالى ھىرۆ گوليان زۆرە..؟
- ھەوشەكەيان گەرەترە..

+ بۆ گەرەترە..؟

- كورپى خۆم.. ئەوان خواپىداون..

+ ئاخر بۆچى..؟

- واى دابەش كردووھ..

+ چىيە.. ئىمە خەراپىن..؟

- نەخىر بابەگەم.. كى وتوويه تى خەراپىن!..!
- + ئەى گەواتە بۇ.. خۇ ئەوان باشتر نىن..؟!؟
- نازانم كورەگەم.. تۇ بۇ ئەوئەندە دەپرسىت..؟
- + دە باشە چىتر ناپرسم.. ھەر ئەمجارە.. دايكە.. خوا كييه؟!؟
- خوا.. خوا من و تۇ ھەموو دونياشى دروست كردووہ..
- + چۇن..؟
- نازانم..
- + لە كوييه؟
- لە ئاسمانە..
- + لەو ئاسمانە چ دەكا..؟
- دانىشتووہو سەيرى ھەموو دونيا دەكا.. ئاگاي لە چاكەو خەراپەى ھەموومانە..
- + لەسەر چى دانىشتووہ..؟
- نازانم رۇئە.. با بېرئەتەوہو ھىلاكت كردم.. ئەوئەندە لە شت مەپرسەو تىكەل كارى خواش مەبە.. با كوئىرت نەگا..» وازم نەدەھيئاو تىھەئدەچوومەوہ:
- ((+ بۇ ھەوشەى وا گەورەى داوہ بەوان..؟
- خۇ ھەر ئەوان نىن.. خەلگىكى زۇرن..
- + ئاخىر منىش ھەزم دەگرد..
- بىرپەوہ..
- + نا.. بۇ واى دابەش كردووہ..؟
- كەرە ھىكەتەى خۇيەتەى..
- + ھىكەتەى چىيە؟

- گۆرى باوكتە..

+ نا.. بۇ واى دابەش كىردوو..؟ ھەر دەبى بزانم..

كە دووبارە ئەم پىرسىيارەم ئاراستە دەكرد تاكە كلاشكى كۆن و دراوى باوكى تىدەگىرتەم و منىش سووك دەردەپەرىم، ئەوسا كە تۆم لە بەردەرگاگە دەدى ھەموو شتىكم بىر دەچۆۋە.. خواو ئاسمان و ھەوشە و گول و كلاشى باوكم.. ھەموويانم بىر دەچۆۋە.. تەنھا خۆزگەيەكم ئەو ھە بوو لىت نرىك بىمەو، بە ترسەو دەست لە كراسە جوان و گولگولئىيەكەت بدەم، بە دزىيەو ھە ماچىك لە كوئمت بدزم، لەو ساتانەدا ھەوشەكەتان ھەزار ئەوئەندەى ھەوشەكەى ئىمە پان و بەرىن بووايە باكم نەبوو.. كەچى ئەوھشيان لى قەدەغە كىردم، ئەو رۆژەت ناپەتەو ىاد كە داىكم بىنى ماچت دەكەم.. ئەو رۆژەى لەباتى ماچ بە ھەزەتەو ھە گازىكم لە كوئمت گىرت و تۆش گىرايت.. داىكم بە تورەيىو ھە بانگى كىردم، پەلى گىرتەم و منى بىرە ژوورەو.. بە توندى گويى راستەمى راکىشاو شەپازلەيەكى لىدام و تى:

((- سەگاب.. شەرم ناكەى كچى خەلكى ماچ دەكەى..؟ جارىكى دىكە

بىبىنم ھەردوو چاوت دەردىنم..

+ بۇ ماچى نەكەم.. خۇ ئەم خۆشە دەوى.. داىكە..!

- رۆلە ھەيە.. ئىمە دراوسىين.. پىبزانن ھەيامان دەبەن.. ئەتۆ گەورە

بووى.. وا مەكە لەم گەرەكە دەرمان بىكەن..

ھىرۆ گىان.. نەمزانى ھەيە چىيە و چى دەگەيەنن.. بەلام چىتر ماچم

نەكردى، ترسام لە ماچ.. ترسام لە تۆ.. بەرەبەرە پىتر دەيانترساندم، تا

گەرەتر دەبووين زىاترو قوولتر دەيانترساندىن.. ھەر بەو ترسەو.. ھەر بەو

شەرمەو گەورە بووم.. ئەمىستاكەش ھەم لىت دەترسىم ھەم شەرمىشت

لىدەكەم.. خوا بىانگىرى.. دىوارىكى وا ئەستوورى ترس و شەرميان لە نىوانمان

ھەلچىنى.. كە خەتى سىمىلەم دانا.. داىكە وتى:

((- ئەو ھەندە بەرامبەرى ئەو كىچە مەھەستە.. ئاگام لىيە كە دەيبىنىت ئەبلەق دەبىت.. ئەو ھەندەش مەچۆرە سەربان و بەردەرگا.. شەرم و شىكۆت لا نەماوہ..))

پىتر شەرم داىگرتەم، پىتر ترسام، چىتر نەموپىرا بە ئاشكراو بە كامى دل سەيرت بىكەم، لەوساوە دزە نىگا و دزە نامەم بۆ دەناردى، ئىستاكەش گەر بەيەكەو بەكەوينە بىبابانىك.. لەوانەيە نەو پىرم بىتگرمە ئامپىزم بەعەزەرتەو ماچت كەم.. نەو پىرم دەستە نەرم و نۆلەكانت بىخەمە نىو دەستە زىرەكانەم، منيان تۇقاند، لەمىژە گوپم لە دەنگە خۆشەكەت نەبووہ.. بەلام لەرەو نەغمە ناسكەكەيم بىر نەچۆتەوہ.. كى ھاژەى رووبار، خورەى تافگە، خرمەى باران، قاسپەى كەوى بىر دەچىتەوہ..!!

كە گەرەتر بووم پىيان وتەم:

((- كۆشك و كەلاوھىان نەوتووہ..!!))

زىاتر ترسام.. بە نىو دل و كەلاوہ و كۆلانى ھەزارەكاندا گەرام.. سەدھە لاپەرەى زەردو رزىوم ھەلدايەوہ.. نەينى مەرگى گۆلە مۆرەكانەم دۆزىيەوہ.. بۆيە لەگەل ئەو ھەموو ترس و خەم و گريان و شەرم و كۆتايى و دەست لىكبەردانەش ناتوانىت بىمروخىنىت.. دەشزانەم بۆ گۆل لە ھەوشەى ئىمەدا ناپوئى.. دەشزانەم بۆچى ناوى ئەو گۆلە مۆرە نازانەم.. بۆ ناتوانەم ەك عاشقىكى دلتەر گۆلىكى مۆر لە ياخەى چاكەتەكەم بەم..!! دەزانەم بۆ.. بۆ.. سەدھە بۆ.. ھەزاران بۆ..!!

دە دەركەوہ.. پەنجەرەكە بىكەرەوہ.. پەردەكە لادە.. گۆلەكان ئاودە، ئەو نەينىيە بىركىنە.. ئاخ.. ئەو ھەتا دىسانەوہ پىرەدايكەمە ھاوار دەكا.. وا ھەست دەكەم مەنالكەى جارائەم و ئەويش تىم دەخورى.. گوپم لىيەتى و بانگەم دەكا:

((- كورم عهيبه.. هيشتا شهو دانه هاتووو و خوريش ئاوا نه بووه.. لهو
سهربانه خهريكي چيت..؟ خو له قلهق نيت.. ده وهره خوارى..))
ئەو شیان هەر عەيبە، ئەو شیان هەر شەرمە.. هێرۆ هەموو شتێکیان
کرد بە ترس و شەرم و گوناھ.. ئیتر تەواو.. شەرمە بۆ تاوی سەیری گۆلە
مۆرە مردوو وەکان بکەم.. سەیری پەنجەرە داخراوە کەت.. هەنووکە دەچمەو
خوارى: ژووڕە تەنیاو تاریکە کەم.. ژووڕە رووت و چۆلە کەم.. ناوی ئەو گۆلە
مۆرەم هەر نەزانی.. لە چ سەردەم و زەمانێک.. لە چ شوپێنێک ناوی گۆلێک
بۆتە نەینی..؟!
پەنجەرە کەت نە کردەو.. نایکەیتەو.. گۆلە مۆرەکانیش ئاوا نادە..
ها..؟ ئیتر تەواو..؟ مائئاوا.. مائئاوا..؟ مائئاوا ئەى گۆلە دنگیرو تینوو کە..
مائئاوا ئەى گۆلە مۆرە مردوو کە.. مائئاوا.. ما.. ئئا.. وا.. وا.. ا.. ا..!!!

سليمانى

خەرمەنان (1983)